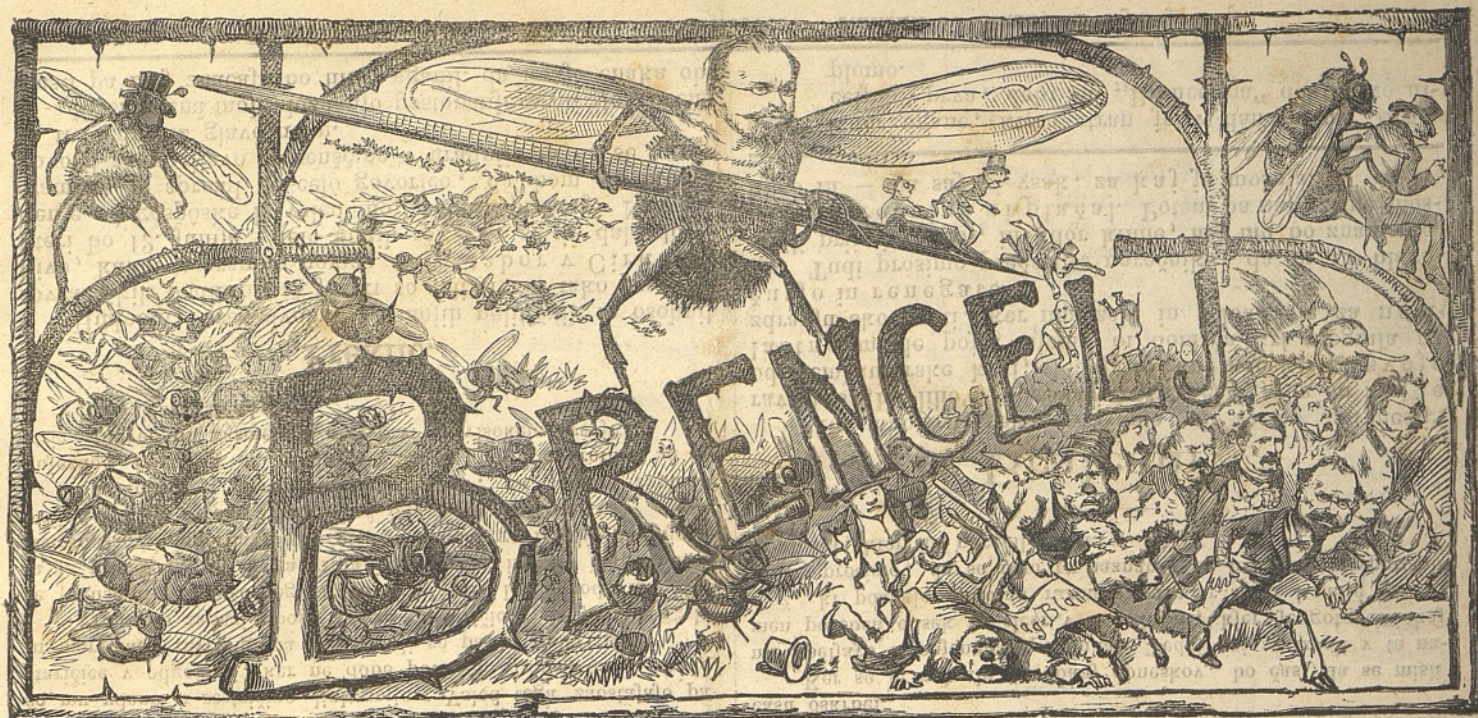

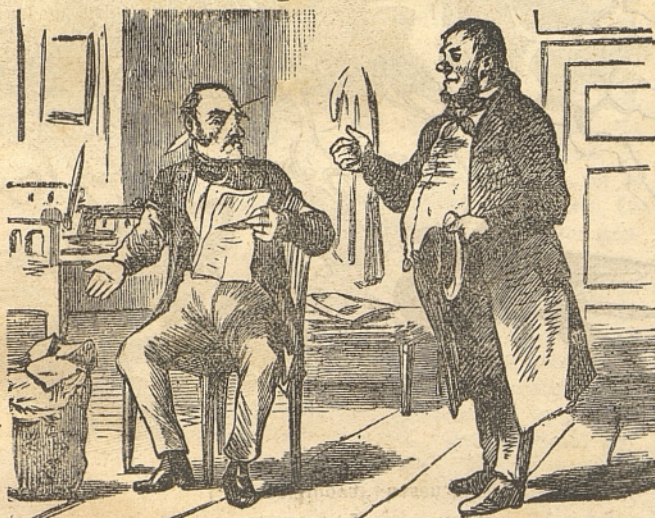
Letnik II.

v lažnjivi obleki.

Štev. 9.

Izhaja v mesecu dvakrat, kedar ga je volja. — Veljá celo leto 2 gold. 40 kr., pol leta 1 gold. 20 kr., četrť leta 60 krajc. Posamezne številke se dobivajo po 10 kr. v Klerr-ovi bukvarnici na vćelikem trgu št. 313.

V pisarnici.

Župan. Dobro jutro, gospod predstojnik!

Predstojnik (godrnja za-se). Je že spet en taborit. (Se obrne.) Gut morgen! (Prijazneje.) A, Oni so, foter purgermajster! Naj vzamejo plac!

Župan. Lepa hvala, bom menda hitro opravil.

Predstojnik. Kaj pa imajo za en onligen? Naj govorć!

Župan (izleķši dopis iz žepa). Ta-le dopis mi je nerazumljiv. Ne najdem nikogar, kteri bi mi ga razjasnil.

Predstojnik. Oho! Kaj ni ta erledigunga slovenska? Pred nekim cajtam so se Oni bešverali, da Jim v nemški šprahi cu-pišemo, zdaj Jim pa spet slovenščina ni po gusti.

Župan. Da, za Boga, kakošna slovenščina! Skoro bi mislil, da je to grščina ali kak drug tuj jezik. Vse svoje žive dni še nisem kaj takega bral, in vendar sem že marsikakošno mešto dobil od sodnij. Sodite sami. Tu, poslušajte! (Bere):

„Na to pod 5. t. pomesteno nakazilo občine J., zadeto noter podajanja varnostno-nevarnega osebnika B. bo imenovani občini s tem dodeljen nasledćci

Poodloček.

Ko se je skoz tukaj-uradnijsko preiskavo premišljivega, skoz okrajsko žendarmerijo gor deržanega in dolgo občćvanega osebnika B. po ostri zaslišbi in vķljub najnatanćnejših zaprašanj skoz organe odkrite varnosti ven postavilo, da imenovani B. do sem ni ne vidno kradel, ne pokazljivo ropal, ne druge moćne dela pohodil, ktere s kakoršnim koli vbrano glasijoćim paragrafom kazni-postave trkajo, — da dalje zoper njega nobeni drugi pokazi spred ne ležijo, kakor nagi, će tudi temeljeni premišljaj njegove občćnsko-škodljive osebnosti, — da konćno izkazanje imenovanega osebnika v pravice občine sliši: — bo v obtehtanji, da sodba brez tje z te ravnosti brez temelja nakazili ćez zasluķek obsvetlena bo; — v širjem obtehtanji, da zavolj mankanja na storjenja-postalu zapeljajoće širji sodnijsko preganjanje prostgovorjoćo razsodbo k sledku imelo bi; — v konćnim obtehtanji, da velikrat imenovan osebnik sodnijsko še ne obstavljen posveti: — uradna delavnost v ti reći občine uradu odstopljena in delniki skup z osebnikom nazaj zapodeni.“*)

Razumite Vi le-to?

Predstojnik. Jest? Meni ni treba, jest sem bral nemški koncept, potem sem ga pustil ibersecati skoz mojga šribarja po slovenskim verterbuhu. Njim pa povem pri ti prići, da naj mi nikdar već ne pridejo s takimi cvidrig-kajti in takimi cumutungami. Še tega bi se mi manjkalo, da bi vsak slovenski akt poslal kakemu profesorju korigirat in skoz njega podstrijane felarje ausbesrat! Koker da bi ne imel cajta boljše ponucat! So me zastopili? Znaajo iti!

Župan (odhajajoć za-se). Tristo medvedov! Kaj mi je storiti, da zvem zapopadek tega le dopisa! Že vem. Obljubil bom po ćasnikih darilo od 300 gold. tistemu, kdor mi ta-le dopis dobro in razumljivo posloveni.

*) Kdor hoće razumeti ta „dopis“, naj si ga po slovarju od beseda do beseda prestavi v nemščino in potem ga — še le ne bo razumel.

Bister odgovor.

Kmet iz ljubljanske okolice sreča na cesti nemškutarja.

„No, kam greste, oče?“ vpraša nemškutar, „menda na Žabjek.“

„O ne, gospod, na Janjče grem, pa ne vem, kako daleč je od Ljubljane na Janjče.“

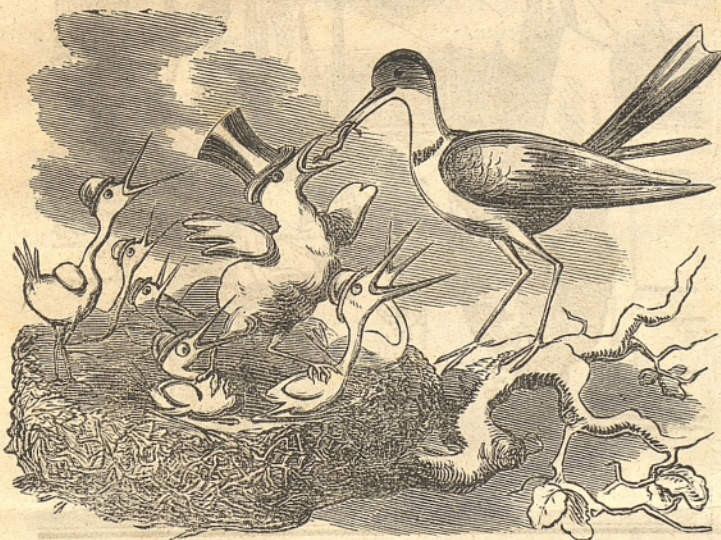
„Tako daleč, kakor od Janjč do Ljubljane“, se odreže nemškutar.

„To ne more biti“, se posmehlja kmet, „kajti Vi ste prišli veliko prej iz Janjč v Ljubljano, kakor iz Ljubljane na Janjče.“

Naravoslovje.

Kukavica in pastaričica.

(„Brenceljnova“ basen.)

Kukavica ima, kakor je znano, lepo navado, da svoje jajca nese v gnezda drugih tic, najrajši pastaričic, da jih zležejo in redijo. Pastaričica, dobrovoljna tica, se usmili zapuščenega jajčka in ga, nič hudega nadjaje se, izleže in mladiča pita z ravno tisto skrbnostjo in materno ljubeznijo, ko mladič svoje lastne krvi.

A mlada kukavica je jako požrešna; kar prinese starka pastaričica, požre tuje dete in sicer v škodo mladih pastaričic, ktere so mu vdane s sestrino ljubeznijo. Vsled tega zaostajajo pastaričice v odgojenji, ker ne dobé potrebne hrane, da bi rastle, in marsikako revče glada pogine ali se pa le slabo redi.

Prepozno zapazi uboga starka pastaričica, da je s tem, ko se je usmnila zapuščenega tujca, škodovala lastni rodovini, kajti ta je pretežek, da bi ga vrgla iz gnezda, in ako bi ga hotela izstradati, bi umorila lastne otroke. Tedaj ga izredí, nadjaje se vsaj dolžne hvaležnosti od odrasčene kukavice.

Pa komaj ji peruti toliko zrastejo, da zamore zapustiti gnezdo, izletí in se nikdar več ne spominja dobrotnice in sestric, timveč jih zasmehuje v gošavi in visokem drevju.

Nehvaležna tica!

Preklic.

Hudobni, brez dvoma po mojih političnih in osebnih sovražnikih podkupljeni jeziki so jeli trositi tako prestrašljivo, kakor nesramno novico, da je tabor v Cirknici, kateri bo 12. junija, delo mojih rok, da se je dalo dovoljenje od gospodske le vsled mojih silnih prošenj. Nek nesramnež je sprožil še celó govorico, da bom na taboru govoril za vpeljavo slovenščine v uradnije in da se govor že tri tedne iz glave učim.

Kdor pozna moje dozdanjo postopanje proti Slovincem, zlasti pa moj značaj, bo hitro uganil, da imajo enaka ob-

rekovanja le hudobni namen, mene pri vladi počrniti ko panslavista in nacionalnega ultra, kar pa jaz niti nisem, niti nikoli ne bom.

Te vrstice, ktere naj meni zelo priljubljeni „Brencelj“ priobčiti blagovoli, sem pisal le za tiste, kateri me še ne poznajo.

Ogrinec m/p.,

c. k. predstojnik planinski.

Verjetne novice.

Za gotovo se nam naznanja, da mislijo ljubljanski turnarji, kateri si v svoji obleki ne upajo napraviti izleta v ljubljansko okolico, pa jim je vendar v Ljubljani že malo dolg čas, v kratkem izleteti v sokolski obleki, češ, da ako bi bili potem tepeni, bi bila tepena le sokolska obleka. — Nasprotno pa namerjajo „Sokoli“ obleči turnarsko obleko, da bi jo, ker je zarad dolgega počitka gotovo že zló prašna, kmetje malo izprašili. Pa menda ne bo nič, ker ni do zdaj še nikogar, ki bi bil obljubil 50 goldinarjev za — izprašenje (Ausklöpfen) turnarskih sukenj in hlač, zastonj pa še smrti ni.

Na taboru v Tominu je bilo zbranih okoli 8000 ljudi. „Tagblattovemu“ računarju je še danes žal, da je pozabil iti na omenjeni tabor, kjer bi bil prav polagoma kakih 3—4000 taborovcev — pozobal. Toliko več pa jih bo pozobal na taboru v Cirknici, ker se nalašč za tisti dan že zdaj pôsti.

Za oslovski spominek

so nam došli sledeči mili darovi:

Kaligraf dr. Šklemba v Senožežah — primeren napis.

Razdrški učitelj ponuja štiri podkve, ktere je v tako imenovani „oslovski luknji“ našel. Nemškutarji Senožeški so se blagodušno ponudili, da hočejo na dan slovesnosti obširno bakljado svojemu ljubljencu na čast napraviti.

Za slovesni obéd so darovali:

Jožef Majer, župan v Ložah pri Ipavi, 10 vedrov vina od leta 1834, zato, ker se gospod Demšar domačega terana boji. Nek učitelj v reški dolini skrbi za divjaščino, nekaj divjih rac je že nastreljal. Mesár na Smolovem sporoča, da je 4 lepe osušene prešute in obé čeljusti od Čenčurovega osla naravnost gospodu Demšarju poslal, in da bo tudi mesó o pravem času oskrbel.

Ker se je nabralo že dokaj doneskov, bo čas, da se misli na izpeljavo omenjenega spominka. Tedaj naj se izvoli v ta namen poseben odsek in sicer v Senožežah, kjer je gotovo dokaj mož, ki poznajo ondotne razmere. Kedar se ta komité konstituira, prosimo, da se nam to naznani, da mu bomo priporočili arhitekta, kateri bi naredil načrt.

Bralcem!

Na mnogostranska vprašanja: ali se bo „Brencelj“ ravsals „Pavliho“, odgovarja „Brencelj“, da on živi le od nemškutarske krvi, tedaj ne ko maček, ki svoje lastne mlade pojé; njemu bi domača kri utegnila na zdravju škodovati, ker ima zelo in želodec le za nemčurje in renegate.

Tudi prosimo prečastite naročnike, da bi se blagovolili prijeti za nos, in kdor kihne, naj mu bo znamenje, da še naročnine ni plačal. Potem pa naj vzame mošnjico in — pa saj vé vsak, za kaj je mošnja.

Kdor ugame, ktera stran je v današnjem „Brencelju“ prva, dobí od „Brencelja“ doktorsko diplomo.

Ukaz.

Ker se je te dni večkrat pripetilo, da so kebri ali posamezno ali v celih rojih vsedali se po drevji ljubljanskih drevoredov, zlasti pa po nam svetih hrastih pod Turnom, in sicer brez pismenega dovoljenja, je spodej podpisani magistrat prisiljen, razglasiti ta-le po nasvetu gosp. Piskra sklenjen ukaz:

1. Ne eden keber nima pravice do omenjenih dreves, ker bi se po rojih obteženo drevje lahko polomilo.

2. Če bi se kakošen p. t. keber hotel po drevji pasti, se mora pri magistratu oglasiti, da dobi proti primerni plači pismeno dovoljenje in posebno številko.

3. Vsak p. t. keber, kateri bi kljuboval temu ukazu, se bo oestro kaznoval in njegovo ime, resp. številka naznanila v „Tagblattu“.

4. Za opazovanje se bosta postavila tista policaja, ktera sta doslej Dežmana varovala. Gospodje p. t. kebri so vezani, ju na tanko ubogati.

Konšt. magistrat ljublj. mesta.

Rešpehtarjova kuharica.

Ldje so le vse glih žleht. En cajt so kvasil, da jest gvišno „Bren-celjna“ štemam, k' mo vse anfertravam, kar kje zvem; zdaj pa k' so vidl, da to ne more bit res, so s' pa drugo zmislili.

En guncvet s' je pa menda en špas erlaybal in je splavšal, da sem jest Dežmanova šocka. Križ božji! Raj videm, da b' postala precej štok soli, koker Lotova frava, koker da b' blo to res. Saj me vsak pozná, da sem ordentlih peršona, če imam glih šoceljna, pa ta je tud ordentlih človk, in ldem to nič am ne gre.

Pa se res tolk za-me pekirajo, da me že ferdrisa. Dežman ima že svojo šocko, men se zdi, da še dve, de s' glih to ni po kršansko. Ena je menda Morjana, k' je enkrat žemlje predajala, ta druga pa ima tako čudno ime, da sem s' ga komaj zamerkala; pravjo, da se piše Mer-ganja al Germanja; ne vem, kaj je to za ena svetnica, k' jo ni v pratki. More že bit kakšna nemškutarca in gvišno bogata, k' je Dežmana tako premotila, da je postal generat al renegat al regrat; jest ne vem, kaj to pomeni, more že bit ena čudna žval, k' je še ime tako grdo.

Polej naj pa bo človk dobre volje, če ga ldje toko obrekujejo. Zdaj še tud nimam pravga dinstá, koker b' se men' šikal, k' sem se nalaš tri mesce per Malič kuhat učila. Tist rešpehtar v Kranj, k' se mu pravi paša, me je pegeral v dinst, pa nisva mogla zglihat; pa so tud p-kantarce, k' so ble prej per njem v dinst, mene odgo-varjale, zato ker je tist'ga koplana iz Šenčurja ancajgal, da je bil dobil urtelj na dva mesca al kolk. Jest pa takih ldi ne morem lajdat, k' imajo s krvavo rihto za opravit, mene že skor božji žlak zadene, če le videm krvav pečat, k' nikol nič dobrega ne pomen; jest imam toko cartno konštucijo, koker Avstrija, k' je zadnje cajte zmeraj bolna, da s' glih ima tolk dohtarjev, da jih je skor tema. Pa dohtarje velikrat beksljat ni pametno, naj se drži enga, postavim gosp. dohtarja Kesmoherja, potem ji bo zmerej glih slab.

Pa zakaj se ta žena ne omoži? Saj to zdaj ni težko, k' so štiftal tist cbilen zakon, k' ni treba poroke. Čuden je res ta cbilen zakon! Ofcet brez poroke! Naka, raj ostanem zmerej ledek, koker de b' me poročil purkelmajster, k' nima takih žegnóv in takih folmohtov, da b' bil zakon geltoven. Polej pa žiher mož ženo preč spodí, če se jo naveliča, in revca ne vé kam. Žefa, k' čas pošpega v cajtenge, je rekla, da je taka postava le za lutrajnarje, ne pa za nas, k' smo katoliš vere, pa jest ne verjamem tega, zato ker pod našim cesarjem stanujejo ldje vse sorte vere in postava more bit geltovna za celo deželo. Žefa je precej rekla, da po ti postavi se nikol ne omoži, če bi tud ostala ledek do sodnega dne. Jest sem tud taka in te postave v kratkem nikol ne poštatvam; preden se toko cbil poročim, rajši sem Dež — Bog me ne štrafaj!

K' je ta postava za cbilne, kaj bo pa s soldatmi? Tam b' bla zares bolj potrebna, k' se toko težko ženjo in polej je tolk ferderbanih deklet, k' so pod Turnam in za Gradam — —

Špela, ne bod žleht! Ldje že toko pravjo, da imam hud jezik, bom pa raj molčala, da se foljk ne bo giftal. Kder bom spet per kakšnem nobelj rešpehtarji v dinst, bom pa spet kaj povedala, da se mi jezik ne skrha. Adijo!

V prešiča spremenjeni krčmar

ali

strašna kazen liberaluha.

(Za verne naše bralce zmislil „Tagblattov“ dopisun.)

Na Koroškem je živel pameten kmet že mnogo let v miru in soglasju s sosedi in držal se krščanske vere, in veter, kateri vleče iz Rima, mu je bil prav po volji. Mož bi bil gotovo po srečnim življenji tudi srečno umrl, ko bi ne bilo se nekaj zgodilo.

Pride namreč nov vek in prinese s sabo Antekrista, kteremu se pravi „Fortschrittsgeist“, rojen po sprideni ženi, nova era imenovani. Ta jame trositi po svetu novo vero, liberalizem imenovano, in pridobi v kratkem mnogo vernikov in poslušalcev. Tudi naš krčmar se je prime.

A kazen sledi mu na peti. Krščanska duhovščina ga zakolne kot neverca in odpadca, in glej! krčmar se spremeni v prešiča.

Da, v kosmatega, šetinastega hrvaškega prešiča z rivecem se spremeni krčmar, kateri se je bil poprijel nove vere. In tej čudni metamorfozi kriva je le duhovščina, kateri je bil mož zavoljo svojega liberalizma smet v očesu.

Kdor ne verjame te od konca do kraja resnične povesti, plača 10 krajcarjev pri mežnarju v Brezjih.

Temu po „Tagblattovem“ dopisunu zagotovljenemu in storjenemu čudežu pristavimo le še to, da je on pripravljen, enakih čudežev si izmisliti na cente. Moža ali fanta jezi namreč vera ljudstva, katero roma k Materi božji v Brezje, nadjaje se čudežev; tedaj je sklenil tudi on delati čudeže in morda bo v kratkem vso duhovščino na Gorenskem spremenil v — liberaluhe in „Tagblattovce“.

Nauk: Če hočete delati čudeže, zapustite pot resnice in poprimite se laži. En sam lažnjivec stori več, ko 99 onih, kateri resnico ljubijo. Več o tem Vam pové „Tagblatt“.

Rešitev uganjke v štev. 8.

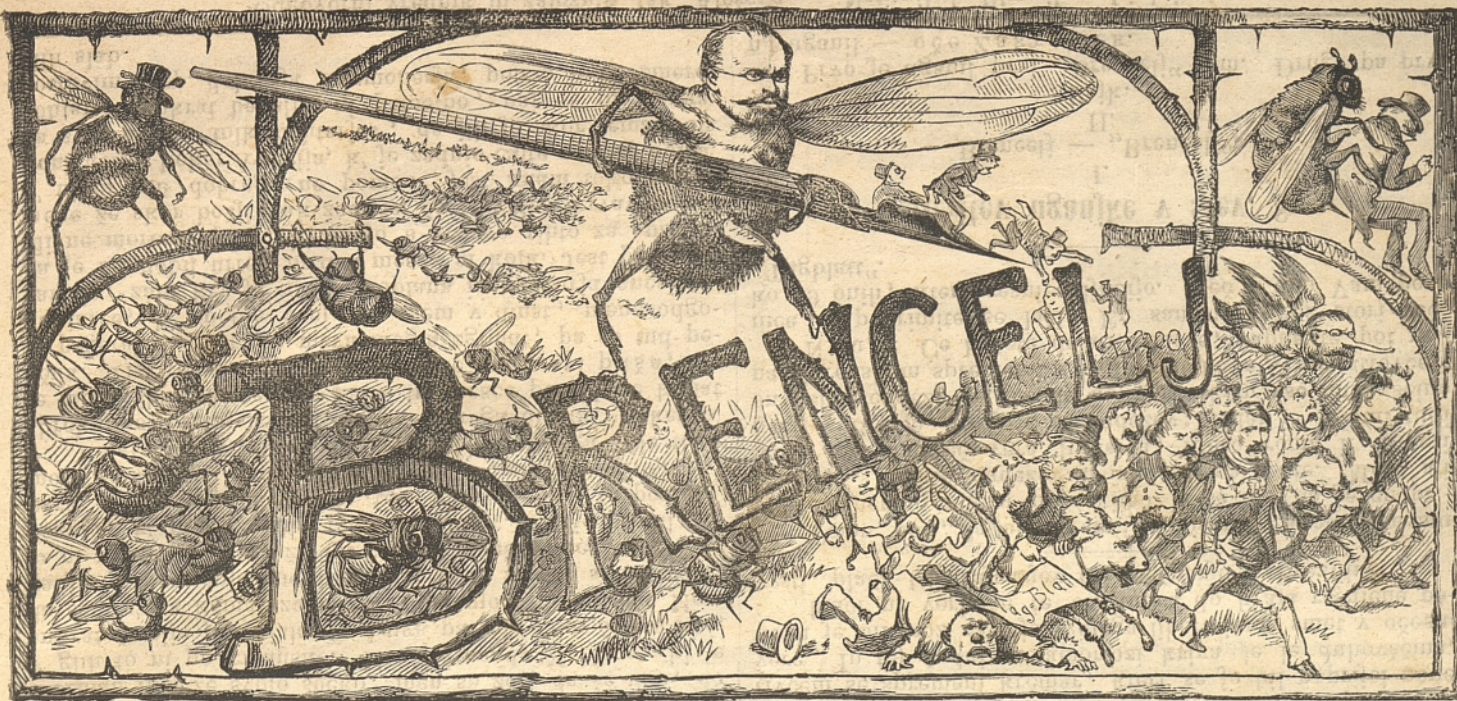
I.

Brencelj — „Brencelj“.

II.

Pajk.

Prvo je uganil prvi „Brencelj“ sam. Druge pa prvi ni uganil — oče Zakrajšek.

Letnik II.

v lažnjivi obleki.

Štev. 9.

Izhaja v mesecu dvakrat, kedar ga je volja. — Veljá celo leto 2 gold. 40 kr., pol leta 1 gold. 20 kr., četrt leta 60 kraje.
Posamezne številke se dobivajo po 10 kr. v Klerr-ovi bukvarnici na velikem trgu št. 313.

Zanesljivi pripomočki.

Sedanji svet je ves bolán,
Popačen skoz in skozi,
Bolezen najti v vsakem stan',
Jo vsak očitno nosi.

In vendar dost' zdravila je,
Da lahko vsak ozdravi se;
Jaz dosti pripomočkov vem,
Vam tukaj nekaj jih povem,

Nekteri grenijo,
Pa rane celijo;
Umetno vsak jih rabi,
A tega ne pozabi:

Če s kolam kol se izpodi,
Se prav naravno le godi.

Naš Cene je bil domačin,
Slovence zló obrajtal;

Če čutil je kaj bolečin,

Jih s kranjsk'imi žganci „cajtal“.

A zdaj ima božjast v trebuh':

Postal je hud liberaluh:

Bolezen so mu tisoči,

Ki jih na Dunaju dobi.

Oh Cene je bolán

Na Dunaj bil poslan.

Pa vendar je zdravilo

Za Cenetovo žilo:

Le dajmo mu en tisoč več,

Za nas bo zgrabil hitro meč.

Tud' Korliček je nekda zdrav

S Slovenci krepko ukal,

In bratov želel, kar je prav,

Pero clo za-nje sukal.

Potem ga grablje vdarijo,

Nemčurji osleparijo,

Da mož je kakor živa smrt,

Slovence svoje brate črt'.

Oh Korliček neslan,

Na jetrih si bolan.

Pa vendar je zdravilo

Za Tvojo slabo žilo:

Če grablje te spet vdarijo,

Te morda še ozdravijo.

Še drugi se nahajajo

Nemčurski potepuhi,

Ki vedno le razsajajo,

Ker lačni jim trebuhu.

Pripravljeni so, na enkrat

Slovencev tisuč poteptat',

Jih stisnit' tisuč v svojo pest,

Na zelju tisuč jih pojest'.

Oh revčki vbogi ti

Bolani zlo so vsi,

Pa vendar je zdravilo

Za te bolezní silo:

Kdor jesti lačnim revčkom dá,

Za sabo v trumah jih imá.

Enake baže so ljudjé

Na videz naše vere,

Ki le po krémah se jezé,

Zabavljajo brez mere.

Tim nihče ni po volji več,

Brez usmiljenja gré vsak pod meč.

Ljudje ti le razdirajo,

Kar drugi s trudam zidajo.

Oh tudi ti bolni

Na žolču zlo so vsi;

Za take bi zdravilo

Primerno to-le bilo:

Le z dobrodejnim oljem vi

Namaž'te lene ude si!

Še mnogo jih pa tud' poznam,

Ki so kot čutna vaga;

So danes tukaj, jutri tam,

Na kateri stran' je zmaga.

Ti niso mrzli ne gorki,

So mlačen krop in brez soli.

Ti za-se pridno le skrbé

In vero tiho premené.

Oh tudi ti bolni

Nevarno reveži;

A te bolezní sila

Ni našla še zdravila.

Kjer duh je v mošnji utopljen,

Brez upanja je že zgubljen.

„Brencelj“,

doktor, pa brez diploma.